

Mezinárodní deklarace týkající se lidských práv dětí v digitálním věku

Doplňující Deklaraci OSN o právech dítěte z roku 1959

Určeno: generálnímu tajemníkovi OSN, členským státům Valného shromáždění, Hospodářské a sociální radě, Komisi OSN pro lidská práva, UNICEF, UNESCO, Evropské radě, WHO a všem ostatním, kteří jsou odpovědní za ochranu, bezpečnost a blaho dětí.

Uvědomění:

[Úmluva Spojených národů o právech dítěte](#) zaručuje nediskriminaci, respektování nejlepšího zájmu dítěte, právo na život, přežití a rozvoj a respektování názorů dítěte. Další mezinárodní výzvy uznávají další nebo doplňková práva dětí, například [Akce Evropské unie o právech dítěte](#) a [Reykjavícká výzva o bezdrátových technologiích ve školách](#).

Existence zákonných práv dětí je dobře známá, ale není dostatečně a jednotně vymáhána, zejména pokud jsou tato práva v rozporu s mocnými obchodními zájmy. V tomto dokumentu uvádíme tři základní zákonná práva dětí týkající se zavádění a používání technologií: jejich právo nebyt vystaveny záměrně návykovým zařízením, platformám a aplikacím, jejich právo nebyt vystaveny škodlivé expozici záření a jejich právo nebyt komerčně vykořisťovány.

Zákonná povinnost chránit děti a prosazovat tato práva v jejich prospěch je povinností všech dospělých, zejména rodičů, zákonných zástupců a dalších osob v postavení autority. Tato ochrana dětí je základním právním principem, který, jak věříme, bude stále více uznáván jako součást [mezinárodního zvykového práva](#), které může být uznáno a uplatňováno všemi státy na Zemi.

Závislost na čase stráveném u obrazovek

- Platformy sociálních médií jsou záměrně navrženy s algoritmy, které podporují závislost mladých lidí a dětí.
- Škodlivé účinky nadměrného času stráveného u obrazovky jsou dobře zdokumentovány ve vědecké literatuře, včetně poruch duševního zdraví, závislosti, deprese, úzkosti, ztráty paměti, zvyšujícího se počtu sebevražd, ztráty spánku, poruch učení, podrážděnosti, hněvu a dalších změn chování, kyberšikany a obtěžování.
- Povinnost péče ze strany firemních vlastníků a provozovatelů platform sociálních médií je jasná; škody jsou předvídatelné; příčinnou souvislost mezi závislostí na čase stráveném u obrazovek a následnými škodami uznávají i samotní vlastníci a provozovatelé platform sociálních médií, kteří poskytují zařízení pro monitorování tohoto druhu aktivit; rodiče a děti jsou na nebezpečí upozorňováni jen zřídka, pokud vůbec; miliony dětí jsou poškozovány a jejich rodiny narušovány.

- [Americká akademie pediatriů](#) vydala varování týkající se bezpečného trávení času u obrazovky pro děti do 3 let a také pro dospívající. Tato varování opakuje i [Americká akademie dětské a dorostové psychiatrie](#). Jsou však ignorována.

Nedobrovolná expozice neionizujícím záření (NIR)

- Rozsáhlé a stále rostoucí množství nezávislých, recenzovaných [vědeckých studií](#) prokazuje, že člověkem vytvořené NIR má nepříznivé biologické účinky.
- Je naléhavě nutné lépe pochopit souvislost expozice NIR s biologickými účinky, včetně akutních účinků, jako jsou bolesti hlavy, závratě, nevolnost, nespavost, nesoustředěnost a mozková mlha, a také chronických účinků, včetně poškození DNA a rakoviny; tyto fyzické účinky nepříznivě provázány se závislostí na obrazovkách.
- Rostoucí počet bezdrátových zařízení v domácnostech, školách, mateřských školách a na pracovištích a v jejich blízkosti spolu s podpůrnou telekomunikační infrastrukturou zvyšuje trvalou a kumulativní expozici dětí záření z: mobilních telefonů, notebooků, tabletů, počítačů, routerů, herních konzolí, přenosných bezdrátových zařízení, internetu věcí, inteligentních měřičů, robotů, základnových stanic pro pokrytí malých oblastí a makrověží, satelitních základnových stanic.
- Vládní agentury stanovily maximální doporučené limity expozice NIR záření na základě domněnek starých řadu desetiletí (např. že pouze tepelný ohřev buněk je biologicky aktivní a že maximální úroveň expozice pro dospělé mohou být uplatnitelné i na děti), které děti nechrání.
- Úroveň expozice NIR ani jejich související dopady na zdraví dětí nejsou monitorovány, takže rodiče, zdravotníci a vlády nejsou informováni o současném nebezpečí pro zdraví ani o dopadech na budoucí generace.
- Zavádějící tvrzení o bezpečných úrovních expozice ze strany vládních regulačních orgánů a poradních orgánů, jako je ICNIRP, jsou umocňována médii a dodavateli těchto bezdrátových zařízení a služeb.

Komerční vykořisťování

- Důvěrné a soukromé osobní informace o dětech jsou ve většině zemí zpeněžovány sběrači dat bez informovaného souhlasu rodičů, opatrovníků a dalších odpovědných osob, což je v přímém rozporu s vnitrostátními a mezinárodními politikami, zákony a předpisy, které chrání soukromí dětí.
- Zrychlující se vývoj a všudypřítomné nasazení umělé inteligence vyvolává hluboké etické otázky, které je třeba naléhavě prozkoumat, pokud jde o potenciální rizika pro děti.
- Ve většině zemí nemá mnoho rodičů aktuální a přesné informace o možném vykořisťování jejich dětí v důsledku expozici digitálním zařízením, a proto nejsou schopni přijmout účinná opatření na ochranu svých dětí před těmito riziky.

Uvědomujte si další...

- Naléhavou potřebu prošetřit, kontrolovat a uvalit embargo na dovoz elektronických součástek a výrobků obsahujících nerostné suroviny získané nucenou dětskou prací za nelidských podmínek.
- Důležitost přijetí zásady Předběžné opatrnosti jako funkčního a použitelného pokynu pro zajištění bezpečného vzdělávacího prostředí pro děti.
- Důležitost prosazování cíle ochrany zdraví jako prvořadé priority, pokud jde o vystavení dětí účinkům NIR.

Níže podepsaní proto podporují a důrazně se zasazují o to, aby národní a místní vlády, zákonodárci a správci veřejných i soukromých škol na celém světě okamžitě přijali následující zásady a opatření jako moudré a osvědčené postupy:

- Uznáváme, že děti mají základní lidské právo nebýt vystaveny záměrně návykovým zařízením, platformám a aplikacím, právo nebýt vystaveny škodlivému záření a právo nebýt komerčně zneužívány.
- Naléhavě žádáme o okamžité přijetí a zavedení norem týkajících se vystavení dětí sociálním médiím, hrám a dalším platformám, které podporují závislost, a jejich používání; a dále požadujeme, aby byly omezeny reklamy zaměřené na prodloužení doby strávené dětmi u obrazovek.
- Vyzýváme vládní úředníky, aby zavedli normy pro vystavení NIR na základě zdravotních hledisek a aby podporovali nejlepší technická řešení, která chrání zdraví, zejména dětí a těhotných žen.
- Dále vyzýváme správce škol, aby vytvořili bezpečné prostředí pro výuku, ve kterém nedochází k expozici NIR nebo je tato expozice velmi minimální, s využitím nejlepších dostupných monitorovacích technologií.
- Důrazně doporučujeme širokou osvětu veřejnosti o unikátních zdravotních rizicích spojených s trvalou expozicí dětí návykovým a škodlivým platformám a potenciálně nebezpečným úrovním záření a o zákonných svěřeneckých povinnostech správců při plnění těchto povinností.
- Naléhavě apelujeme na lékaře a další poskytovatele zdravotní péče, aby se informovali a absolvovali odborné školení o behaviorálních a fyziologických problémech souvisejících s časem stráveným u obrazovek a o novém lékařském oboru klinické elektromagnetiky.
- Domníváme se, že důkazní břemeno zdravotní bezpečnosti musí být přeneseno na výrobce a dodavatele zařízení vyzářujících NIR.
- Žádáme o finanční podporu a odškodnění pro rodiny s dětmi, u nichž se projevuje vážná elektrohypersenzitivita, a o to, aby tyto náklady hradili dodavatelé bezdrátových telekomunikačních služeb v souladu se [zásadou "znečišťovatel platí" OECD z roku 1972](#).
- Podporujeme spolupráci na inovacích mezi poskytovateli technologií s cílem výrazně snížit emise NIR z bezdrátových výrobků a soutěžit v oblasti zdravotní nezávadnosti.

- Důrazně podporujeme inovativní způsoby financování tohoto zásadního a evolučního posunu ve vědomí a informovanosti veřejnosti.

Vyzýváme lidi dobré vůle na celém světě, aby vyjádřili svůj naléhavý apel na ochranu dětí a budoucích generací tím, že podepíší tuto deklaraci a podpoří právní a jiné ochranné kroky ztělesňující myšlenku této deklarace.